

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Nocturnale cisterciense - Cod. Wonnenthal 4

[Oberrhein], [14. Jahrh.]

[Nachträge]

[urn:nbn:de:bsz:31-229064](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-229064)

ditā ē mītra nra sic p̄tulit grossos suos

Ed sciendum est q̄ sepe **xii.** flores

Sin sacro eloquio regnū celoz p̄sen

tis tempis ecclia dicitur. De quo ā

uo loco dō dīc. **mittet fili' hominis**

anglos suos & colligent de regno ei'

omnia scandala. **Neq̄ enim in illo regno**

vitidinis in quo pax summa est posse

inueniri scandala q̄ colligant. **Et**

Audi filia & inde & indyā aurem tuā

& oblitiscē p̄lm tuū & domū patris tui

& cū. rex sp̄m tuā quō ip̄ est dō dōs tuus

Induit te dō uestimto salutis & dñm

to leticie circumdedit te. **Quo ip̄. p̄ma**

al. a. a. a. a. doca aduētus dō i laude

Ecce uenit cito & inces māmetū

est reddere unicuiq̄ s̄ opa sua

Veni ad libe. Emitte ag.

sp̄s sc̄s in te descend; a n̄necum̄as habē
b̄ m̄tō filiū d̄i al. **E**cce

Ecce potentiam. **I**ndie illa s̄t
labunt montes dul. & col. fluent. lac &

Les scientes q̄ hora **C**emel al.
Est iam nos de sompno surgere
nunc em̄ p̄p̄tōz ē salus q̄ cum cre

Dum. **R**ex ad. **A**d **B**. anglis d̄ni n̄n̄cia

ut in q̄ s̄ cepit de sp̄u sc̄o al. **E**cce

q̄s d̄. i. c̄p̄ ordo puatis diez̄ p̄tōz
ob̄d̄m̄. ā. h̄

Gadere & letare s̄ha s̄yon q̄ ecce ego uenio
& habitabo in medio tui d̄ni d̄ns. **P̄. n̄h̄. ā**

De s̄yon erit lex & ūbū d̄i de ier̄lm̄. **R̄.**

Benedicta tu ūm̄. & le. f. **R̄. Ecce** ueniet

d̄s & h̄o dedomo d̄s sc̄e m̄tō al. **salto**

ven d̄o uisitare nos in pace ut letem̄ cor
de p̄fecto. **al. a. al. cap̄ Ecce**

nemo ei. **R** ostende. **abb.** **S**uy solū
 ad r̄ sup regnū et sedeb̄ meū. ar. **E**cci
 ta dñe corda. **Inl. vi. milia u. i. vii.**
Regem regum dñm uenite adorem̄ q̄ n̄e
 ē lat̄ uigini. **Uenite. In i. n.** **Nonabel** **corona**
 la uigini dñs elegit ab extremis hominū
 q̄s s̄ collegit. **ā** pugnant̄ sexu fragiles
 celit̄ in bitte s̄ insuperabiles fidei uirtute. **ā**
Beata mulier q̄ prege gl̄e demundi maleicia
 triumphauit hodie. **Non** armis s̄ am̄is
q̄ istas bellatrices efficit unanims gr̄a
 m̄tes. **ā** fortiores hostib; femine fuerē
 que o tempus om̄ib; om̄ia uicerūt. **ā**
vnus em̄ sp̄s agēs celestes fidei diuinit̄
 adunauit. restēs prudentes. **¶** **M**edia
 nocte. **¶** **D**eo noto fuit uata placens cūc
 tis dō grata insula regal̄ aū mure speciei
 pl̄ mirande fidei n̄ erat equal. **¶** **R**egi mag

no pulc' minus desponsat' dū in stat' p'eb; q' minus cur'. **U**rugo desiderium habens castitatis meditat' q' mirat' tē q' mysteriū sue uoluntatis. **D**eos lectum disponente q' tractat' firma ^{mentē} meditat'

Qum statim nuptis acceptis in du-
 cus temp' progat' yndens uuldy no-
 nis s' simili; classis p'parat'. **D**uce regi-
 filia hoc ducunt' milia q' mīa secuntur
 pun. **A**pparatu nauū de tene exple-
 to ad salutis braviū omīs cursu leto ūgi-
 nes anhelant n' q' uotis gestunt' alijs re-
 uelant'. **V**idere se simulant' pelago na-
 gant' in uice se stimulant' parit' horant'
Nec quod. **i. i. n. a.** Spoli curit' in odore
 iocunda societas q' amant' exanore s'gu-
 stata suauitas. **A** **V**i rose tot milia rum-
 lant' cruce q' florent' ut hlia mīco cūdet

Amo 1507

A hys celestis paradysus ad ornata florib;
 angloꝝ mulcet visus delectat odorib;. **A** dig
 ne gaudent ignines angli leuanteꝝ dum
 iudices ignes celo conoronauc;. **A** Iste regi
 gle aite margarete inuente sunt hodie longi
 queſcite. **A** Aue dum pꝛys mentib; oleum ſumꝝ
 ſerit ſponſo cū pꝛidentib; ob uiam terunt.
 aydia nocte. **V**ſionis uſuale celestis oſte
 ſe ſacramto credule ſimul moſtente agone
 pꝛiſſo ꝛ fidunt pꝛaticꝝ fieri corone. **C**a
 ritate uulnerate mou xꝛo ꝛ pꝛate. agone.
O pꝛimum tempous ſic hora captata terga
 ſindit equous inuuentus optata datus uē
 to ratiꝝ ꝛ uelis inſtatiꝝ. **A** aduehuntur
 licou quo ſi tenꝝ equoꝝ ſerenti inſundit.
 Datus. **M**angantes in deluſu ꝛ traſenti
 tendunt circūꝝ pꝛentes coloniaꝝ pꝛiacu
 lum celeꝝ edoete. **G**ermaniã uſure ſue loc

sepulture cedeunt mature. petru. **Q**uis ro
me uisitatis reperit gnamā ubi cunctis
tam uastatis humoy in sanā infusam re
perunt in sup coloutam hostib; a dufam. **V.**
Dira sunt uastitas hys inualis uiginalis
n̄ formidat castitas. In sup. **ad c. an.**
Gaudet ecclesia quam tot natalicia uirgi
nū fecundam in signes uictorie fragiles
militie faciunt. iocundā. **Q**uone sunt. **R**ad
locum certaminis ductu rem fluminis
subito ferunt date porcis margarte lupi
date porcis oues n̄ inuite passim ferun
tur. **F**elix locus tam decora q̄ faciunt
coppa. **D**ate. **I**sti flores hodie deira sut
cisi a plāā lilijs uirent in delicijs floz p
adysi. **F**lectu' extimib; in cer ista pala
tur lilia dilectus. **I**ude. **S**i sunt tri
biles ut castror; acres omis ordinate q̄ conlan

similes ascenderunt sanguinis unda deal
 hata. **V**t columbe lacte lota sic reuā pul
 cre tot. alom. **R**erus pudicitie auctor & cu
 stos uigine natus multos ericasti ad san
 amoiē castitatis animos quies p̄res coro
 na uiginiū p̄merita car uos ad uia. **S**ons
 uite & ougo totū uoluntatis duc nos ad por
 tum salutis. **Quies. . Iocēs ero. bi. gg.**

**uiginitatis
 qui**

At dñs martiribz suis. **ff.**
 Trademini a parentibz et
 fratribz et cognatis et ami
 cis et morte exuob afficiet. Nimo
 rum colore mala in gerunt q: ab
 extraneis in feruntur.

Plus u ea in nob toruina se
 mit q: ab illis patim de
 quoz uiribz p̄sumelam
 q: cū dampno corpis mala nos

cruciat amisse karitatis. **Ec. iii.**

Deuada traditore suo p psal
mista dñs dicit. E quidē si
in imō mō maledixisset m, sicut
misse unq; et suis q̄ oderat me
sup me magna locutus fuisse
ab scōderē me unq; ab eo. **iii.**

Tu ū homo unanims dix
mō et notus mō qui simul
mecu dulces capiebas cibus
in tomo di ambulatum cū cōsen
su. **Et rursūm. Lco v.**

Homo p̄cis mee i quo sp̄ali
et q̄ edebat panes meas a
pharise ad uersū me sub
plationē. Ac si de traditore suo
ap̄tis uocib; dicit. In aggressionē
eius tanto graui ptuli quāto h̄c

ab eo q̄ n̄s esse uidebat̄ sensu. **VI.**

Om̄s electi q̄a sūm̄ capitis me
 ua sūt caput quoq̄ sūm̄ in
 passioibz sequit̄ ut n̄s ad
 uerarios in sua morte sentiat de q̄
 uita p̄sumebat̄ et r̄to eis inces op̄^{h̄}scar
 is q̄nto eis lucrū p̄ficitt exaltene
 damno karitatis. **VII.**

Sed q̄ dura sūt q̄ p̄dicunt̄
 de afflictioe mortis p̄m̄ cōso
 lato subdit̄ de gaudio resur
 rectionis cū dicit̄. Capill' de capite

Sc̄m̄ fr̄es q̄a ca **viii.** n̄ p̄ib.
 ro in c̄la tolet capill' i c̄lis
 n̄ tolet. At ergo martyribz
 suis. Capill' de capite n̄o si p̄ib.

Dionisi. r̄so. c. Sim. marb.
 is illo tēpe. **R**espondens ih̄c dicit

Confiteor t̄ pat̄ dñe celi et t̄re q̄a absco-
didisti hec asapienibz et prudentibz et
reuelasti ea paruulis. Et Bl. **O. L. 2. Bi. au.**

Scū ewāgīm cū legeret audiē.
Sūmū exultasse dñm ih̄m in
sp̄ū et dixisse. Confiteor t̄ pat̄ dñe
celi et terre q̄ia absco didisti hec asapi-
entibz et prudentibz et reuelasti ea

Huc usq̄ in t̄rī t̄ paruulis
uerba dñi si ut digne si dili-
genter si qd̄ p̄mū ē cōsidere
m̄ in uentū p̄m̄ cū scripturis legi-
m̄ cōfessionē n̄ semp̄ debere nos in-
telligere uocē peccatoris. **v̄.**

Ammoneo hinc ē fr̄s h̄m̄
h̄arnas usā quia mox ut hoc
uerbū cōfessionis sonuit uocē
lectoris securus ē etiam sonus tū

tionis peccatoris nři audito scilicet
 Ah ipō confiteor t pat **xii** qđ dō ait
cccc dñe celi et terre pectora tu
 nūdā. Tūde aut pectus quid ē
 nisi qđ laet in pectore arguere et
 euidēti pulsu occultū castigare
 peccatū. **Simo bi fulgenci. epi.**

Confiteor t p
 dñe celi z tre.

Magnū bonū ē hūm frēs et ual
 de cōgruū ualdeq; cōmodū
 et maxime xanus omnib;
 appetitū ut un' quisq; defice n de
 lectet in pnis sed omis studeam' p

Agrores sum' **ii.** fice i melius
 frēs hūm in ag' dñico cōsti
 tuti dō aut nř ē agcola.
 Ille nos cōpluit ille colit. Ipē fecū
 ditatē donat. tpe fructificandi gra
 tiā sub ministrat. **iii.**

Pluvia dei est sermo sancte predicacionis. Cultura dei est in studio gratie spiritualis. De igitur precepto compluit ad unum colit. **iiii.**

Dum compluit auferit a nobis igno-
ramme sicutate dum colit bene-
uolendi condonat libertate. **v.**

Dum pluit terra nostri cordis irrigat.
dum uero colit de ipsa terra
spinas et tribulos inuidiam cupi-
ditatis excerpit. **vi.** **D**ebeamus
fecundari celestibus pluuibus debeamus
itaque congrua fructificatione manibus
suis respondere cultoris. **vii.**

Et si non possit omnes arbores esse
les fructus auferre nulla
tam debet in agro diuicio sterilis per-
manere. **viii.** **M**ultum meruen

da ē nob frēs illa semēna cōmūnā
tis q̄ dicit. Om̄is arbor q̄ n̄ facit
fructū bonū eradet̄ et in ignem
mittetur. *Sm̄ mathm.*

In illo tēpe. Dixit ih̄c discipulis
suis. Vigilate quia nescitis q̄ ho
ra dñs ur̄ uenturus sit. Et *Pr.*

D *Om̄l. lc. 2. bi fulgenti ē.*
nūc sermo quē debent om̄s
n̄ solū studiosē uerū etiam
sapienter audire cui nos optet hu
milit̄ ac delectabiliter obedire
moderationis sue tenēs ubiq̄ tēp̄rē
ut nec om̄ibz desint pabula nec
pastoribz altim̄ta quedā specialiter
solis p̄cipit nob quedā uero gene
raliter et nob et uob. *r̄.*

Nob idē seruis quos pat̄ ille

familias rerū omnium dñs ad hoc in
sua magna domo cōstituit ut iplo
et uerbum grē ministrum specialit̄
in iūgit. scē p̄dicatois officiu. **x.**

Generalit̄ ū nob et uob salu
paris in dicit̄ obedientia mā
dator. In dñi mādatis tāq̄ dñi
mns fertulus sic celestiu deliciaz co
pia spiritalis exulera ut i uerbo
di habundet et qd̄ pfectus comedat
et qd̄ paruulus sugat. **xii.**

In mandatis dñi ē iunil et lacteus
potus q̄ tenera fidelium nutritur i
farina et solido cib; quo robusta p
fectoz uiuet̄ spiritalia scē iunus
accipiat i cremita. **Leões exoml. vi.**

Seruus qui ^{calēta} ggoni. **pp.**
gennata retulit ad nō lau

dat atq; ad eternā remunerationē
pducit cū ei uoce dnica dicit. *Exge*
wone serue et fidelis ^m sup multa te
cōstitua in tra i gaudium dñi tui.

Pauca quippe s̄ bona omnia. *ii.*

p̄sentis uite quā libet multa
uideant. *iii.*

Fidelis seruus t̄
sup multa cōstituit̄ q̄nto deuicta om
ni corruptionis molestia de eternis
gaudijs i illa celesti sede gloriat. *iiii.*

Seruus fidelis ad dñi gaudii
t̄ p̄fecte t̄ t̄mittit̄ quāto in
eterna illa pat̄a assūpt̄ atq; angloꝝ
cetib; ad mixt̄ sic t̄ ter̄ gaudet de
munere ut ū sit iā qd̄ exterī delectat
de corruptione. *v.*

Notādū qd̄ i
uulis seruus durū dñm uocat cui
tam ad lacriū deseruire dissimulat

*q̄a sup multa
fuit̄ fidelis*

et timuisse se dicit in lucrū talemū
expende qui hoc solū timere debue
rat ne hoc sine lucro ad dnm repo
taret. **vii.** Sūt pleriq; ī nra scām
ecclesiam quoz iste seruus magi
nē tenet q̄ melioris uite uias ag
gredi metunt et tam iace ī sum
pis ignauia n̄ p̄metunt. **viii.** Cuiq;
se peccatores cōsiderant sanctitatis
uias arripe trepidat et remanere

de +
quoz bono
potius
adhuc in
firmitate
polite h̄erē
tenet cū
uiso mira
culo p̄sentū
dixit.

in suis ī iquitatib; n̄ formidant. **ix.**
In illo rep̄. **Dicit** ih̄c d. s. palola
hanc. Homo quidā p̄ egre p̄ficiōs
uocauit seruos suos et tradidit illis
bona. et c̄. **Om̄l. l. e. bi. gg. p̄.**
Lectio sc̄a ewangl̄y. fr̄es kn̄i sol
luc̄e cōsiderate nos ammonet
ne nos q̄ plus ceteros in hoc m̄sō

Pr̄. i. mo d̄no qui. i. peccator homo sū
In mo s̄i re peccatoris cōsiderat̄ optat ut. i. d̄
d̄nm non rep̄st̄a. s̄. t̄. u. u. t̄.

accepisse aliquid certum ab auctore
 mundi gratul in de iudicem. **x.**

Qui enim auget dona rationes etiam
 crescit donorum. Tanto est huius
 uos atque ad seruendum promptior quis
 debet eximere quanto se obliga
 tionem esse conspicit in reddenda ratione. **xi.**

Ecce homo qui per egrum proficiscitur
 seruos uocat eiusque ad negotium
 talenta parat. **xii.** Post multum
 uero temporis positurus reuertitur
 rationem uone operans per apportato lu
 cro remunerat seruum uero ab uno ope
 torpentem dampnat. **Sim math.**

In illo t. **D**ixit symon petrus ad ihesum.
 Ecce nos reliquimus omnia et secuti
 sumus te. Quid ergo erit nobis et re.
Om. l. e. vi. iohanni pbr.

310
Audiciens adnō petri. qz diues
difficile in traret in regnū ce
lor sciensq; se cū suis cōdiscipulis ad
in regnū mundi fallentis speruisse
delicias uoluit agnoscere quid uel
ip̄i uel ceteri cōtemptores mūdi p
maiori uirtis uirtute maioris p̄m̄i
spare deberet et respondens dñō ait.
Ecce nos reliquim̄ om̄ia et secuti
sum̄ te. Quid ergo erit nobis. **x.**

Sciendū sollerter ē qd̄ si solū uer̄
petri se om̄ia reliquisse s; et dñm
seq̄ gloriat̄ q̄a uirtū p̄fecto ē uir
ta plaratione et diogenē et quos
dam alios philophos uite hui' di
uicias calcate et si hec padip̄ceda
uita eterna s; p̄mam agere mor
taliū laude captanda uirtū p̄fec

to plenes labores ultro absq; spe
future quietis et pacis subire. *xv.*

Per factus ille est q; habies ue
dit omnia q; habz et dat pau
pibz ac uenies sequit' xpm. Ita
lebit em' thesauru n' deficientem i
celis. *xvi.*

Unde bene i'rogante
petro dicit de talibz ihc am' dico
uob qd uos qui secuti estis me in
regeneratioe cu' sederit fili' homis
i' sede maiestatis sue sedebitis et
uos sup sedes duo dec' iudicantes
duodecim tribz isrl. *Sim. q.*

In illo t'p. Dicit symo peti' ad
ihm. Ecce nos reliquim' omnia et
secuti sum' te. Quid ergo erit uo
bis et rl. *Oml. lc. e. vi. Jhu.*

Grandis fiducia. peti' piscator

erat dives n̄ fuerat: alios manu et
arte querebat et tam loquitur cōfide
ter reliquit omnia. **x.** **O**mnia
enī reliquit qui uoluntate habendi
deserit. Et q̄ n̄ sufficit tantū relin
quere uigil qd̄ p̄scm̄ ē et secum sumi. **xii.**

Hecum qd̄ uulsi. Quid igit̄ re.
dab nob̄ p̄m̄. Hic aut̄ dixit
illis. An̄ dico uob̄ qd̄ uos q̄ secum
estis me in regeneratioe cū sedit si
le hominis i sede manseratis sine se
debitis et uos sup̄ sedes duodeci iudi
cantes duodecim̄ t̄b̄. **xiii.**

Non dixit qui reliquit om
nia hoc enim et socrates scit
philosophos et multi alij qui diuitias
contempler̄ s̄ q̄ secum estis me qd̄
p̄e ap̄lor̄ ē atq̄ credentū.

Locus exoml. bi. ^{aug. e.} ~~g. g.~~ pp.

In ter palolas adno didas solet que
res multu exercere uta que decem
ugrib; posita. Et ultra quide hinc
multi senserut q; n̄ sit cōtra fide s;
qm̄ parib; eius omib; cōueniat ex
posito n̄ laborandū est. **ii.** **L**e
gi etiā ī quadā sc̄ptura creax genere
q; apocryphē nominat qd̄ n̄ sit cōtra
fidem s; hinc loco ī m̄nū cōgruere
uisa ē cōsidanti om̄s hui' similitu
dinis partes. **iii.** **Q**uid ī iudea
t̄ n̄ absurde de hoc loco accipi quā
tū potuero breuit̄ et diligenter ex
Inrogat̄ ḡ d̄ns n̄r̄ aducl̄a uipona
pulis de cōsumatōe scli ī ter uncta
q; locut̄ ē hoc quoq; dixit. Tunc si
uile cōtinabitur celoz regnum

dece uirginibz qz acceperunt lampades
suas et uenerunt obviam sponso

Decem uirginū. **v** **S**et sponse.
qd qncz ad mittitur quinqz
excluduntur bonoz et maloz discer
nonē significat. **vi**

Qua ppter
si uirginitatis honorabile nomē est
aut receptis exclusisqz cōmune est.
De inde quid sibi uult numerus
in utraqz parte signatus. **vii**

Quid autē significat oleū. **xi**
videt qd sapientes p̄uicibz n̄
cōmunicat ei et in uidere fas n̄ sit
cas qz ita p̄fē sūt ut aliq̄o recipia
m̄. **viii** **S**ponsi nomine nullo du
bitante dō ih̄ x̄p̄e significat ut sa
pientes misericordes opteat ēē ex eo
qd habeat p̄scribente illa semen

na eide dñi dicentes omni petra te
 fove. *Sm math.*

In illo tēp. Dixit ihc d. s. para
 bolam hanc. Simile ē regnū celo
 rū thesaurō absconditō i agro quem q
 in uenit homo abscondit et p̄ gau
 dio illi uadit et uēdit uniuersa
 q̄ habet et emit agrū illū. et r̄.

C *Om̄. l̄c. bi j̄goum pp.*
 eloz regnū fr̄s km̄ idcirco
 t̄rens rebz simile dicit̄ ut
 ex hys q̄ annū nouit surgat ad
 in cognita quaten̄ exemplo uisibi
 lū se ad in uisibilia rapiat et pea
 q̄ uisū didicit quasi cōfricat̄ i calef
 cat ut p̄ hoc qd̄ scit notū diligere
 discat et in cognita amare.

Ecce celoz regnū thesaurō

in agro ab scōditō cōparat^o quē qui
in uentū homo abscondit et p̄gan
dio illius uadit et uendit unū
sa q; habz et emit agrū illū. **xi.**

Quia in re quoq; notandū ē qd
in uentū thesaurus abscondit^o
ut seruet^o quia studū celestis desi
derij, analigit^o spiritibz custodire
n̄ sufficit qui hoc ab humanis laxi
dibz n̄ abscondit. **xii.** **I**n pre
senti uita quasi in uia sum^o. quā
adparatam p̄gim^o. analigit^o aut^o spir
itū. ut nostrū quasi quida latrū
culi obsident. Depdari ergo deside
rat. qui thesaurum publice por
tat in uia. **Lēones ero. h̄i. ḡo. p̄**

Aut dñs discipulis suis,
Vos amici mei estis,

A

ut dñs discipulis suis,
Vos amici mei estis,

Oportet enim conditionis meae. Ser-
 uum dignum non sum et amicum uocari.
 Quanta est dignitas hominum esse
 amicos dei. **ii.** Sed audistis gloriam
 dignitatis audite et laborem certa-
 minis. Si feceritis quod ego precipio
 uobis. Amici mei estis si ea quae praeci-
 pio facitis. Ac si apte dicat. Gau-
 dens de culmine pensate quibus la-
 boribus uenit ad caelum. **iii.** Qui
 filii zebedi in ruente monte
 quaerere ut inuaderent et alius
 alimtis sede debuissent audierunt.
 Potestis calicem bibere quem ego bibitu-
 rus sum. **iiii.** Iam locum celsitudi-
 nis quaerebant ad uiam illos reuocat
 ueritas proquam ad celsitudinem uenu-
 ret. Ac si dicat. Iam uos locus de

lectat celsitudinis si prius uia exer
ceat laboris. **v.** **P**er calicem p
tingitur ad maiestatem dei. Si mes
usa appetit qd de mulcet pri bi
bitte qd tolet. **vi** **S**ic sic pama
ru poculu cofectiois puenitur ad
gaudiu salutis. Jam n dca uos ser
uos qz seruus nescit quid faciat
dus el. Vos aut dixi amicos qz
oia qcumqz audiui apatre meo no
ta feci nob. **vii** **Q**ue sut omia qz
to apat suo audiuit qz nota fieri
uoluit seruus suus ut eos efficiet
amicos suos nisi gaudia i tne
harratis ulla festa supne pate
qz nris cotidie unib; p aspiratio
ne sui amoris in puit. **viii.**
Du eni audna supna celestia

amari amata iam nouim' qz ipe
noticia est. Omnia discipulis fuit
dn's nota fecerat ab eternis quibz
aterrenis desiderijs in mirati amo
ris suis sumis ardebat. **Lo i. Sino**

Qui scōr merita **vi iohis e.**
religiosa caritate mirat' q'
cumq; iustoy glam frequēti laude
colloquit' eoz mores scōs atq; iusti
ciam mirat' qm̄ que delectat ali
cui' meriti delectari debet par cura
cultū. **ii** **Q**uare autē mirari
debet si laudat aut laudare debz mir
tari delectat ut qui aliud laudat
laudabilem se reddat et qui scōr
merita amiat' ammirabilis ipe ut
te sanctitate **iii.** **S**i iustos si
deles' ppter diligim' fideq; suscipim'

q. iupis iusticiā

Si obsequi

reddat

possim' nos quoq; eē qd' sūt si faciam'
ipī qd' faciunt. **iii** **N**eq; enī duffi
cile nob ē qd' ab ipsis gerit' imita
ri cū sine p̄cedenti exemplo ab an
tiquis talia gesta cōspiciant' ut n̄
ipī alioꝝ eniuli redderent' s; enut
lante utinis se ip̄s nob p̄berent
exemplū ut dū nos eripis et ex
nob alii p̄ficiunt sic ut x̄p̄e i suis
semp in ecclia laudet'. **v** **A**b
origine mundi i nocēs alyi occidi
tur enoch dō placens transfertur
uultus noe i uent' abrahā fide
lis p̄bat moyses mansuetus dno
satur' ille caustus dauid leuis he
lyas acceper' daniel sēs tres pueri
uictores reddunt'. **vi** **A**pli x̄ di
scipuli credentiū magistrī habent'.

ex quibus eruditi confessores sanctissimi
fortissimi pugnant martires perfecti
triumphant et xani semp exerce

Dyalolum eo armati debellant. **vii**

S uitas semp pares titutes dissimi
les pugne glorie uictorie. Unde in
xane delictatus es miles si putas
te sine pugna uincere sine certami
ne triumphare. **viii**

Exerce uires
fortiter dumca atrociter plio in sta
cocerta solida pactu condicione arte
de militia nosce pactu qd exponi
diti condicione qua accessisti mili
tia nosce cui nom. **Sm. axith.**

dedisti

S illo tpe. **U**idens turbas ihe
ascendit in monte. Et cu sedulz
accesserunt ad eu discipuli eius.
Et r. **Oml. le. ca. vi. ggorii. pp.**

xxii

Predicante dilectissimo dño ihu
xpo euangliū regni et diu-
los protam galileam curame lau-
guores in omniē syriā se uirtutum
eius fama diffuderat et multe ex
uniuersa iudea turbe ad celeste me-
dicum cōfluebāt. **v.** **Q**uia enī
tarda ē humane ignorantie fides
ad credenda q̄ n̄ uider et spanda q̄
nescit optebat diuina eruditiō fir-
mandos corpus beneficiis et uisibi-
lib; miraculis in gratiā ut cui tā
benignā exhibant̄ potentiā n̄ au-
uigerēt salutarē eē doctrinam. **vi**
Qualis doctrina x̄ sit sacre ip̄s
semine p̄datur ut qui
ad eternam beatitudinē puenire
desiderant grad' felicissime ascen-

sionis agnoscat. **Beati paupes** spū
 qm̄ ip̄or̄ est regnū celoz. **ru. De**
 quib; paupib; ueritas loqueret̄
 forte eēt ambigūū si dicens beati
 paupes nichil aderet de m̄ telligē
 da paupū qualitate et sufficere in
 deretur ad p̄merendū regnū celoz
 ea sola ru op̄a qm̄ multi sub du
 ra et graui necessitate patiuntur.
In nl. 2. m. u. p̄nt. inuocat. **Rege** sem
 p̄mū uenite adorem q̄ m̄rem suū co
 ronauit. **5. Venite.** **In. n̄. Beati**
 ur q̄ i lege dō meditat̄ uoluntas ei
 p̄manet die ac nocte ⁊ oīa q̄cūq; fa
 ciet sp̄ p̄fabunt. **5. Bs u.** **5. Bs u.**
 te sc̄o qui filius ē i dō p̄dicauit p̄cept̄
 dō sc̄o ⁊ imōre sc̄o ei. **5. Ore f.**
5. In uocantē exauduit dō sc̄m suū

ē nom̄ cleophas dicit ei tu sol' regn'
 es in ierlm̄ tñ cognouisti q̄ fca s̄ in
 illa hys dieb: al. Quid ille dicit. Que
 & dixerunt de i nazareno q̄ fuit uir
 pphi potens i ope & smone corā dō & oī
 pplo al. al. **col.** **D**s qui sollempni
 tate piscat mundo remedia cocu
 lish pplm̄ tuū q̄s celesti dono p
 sequere ut & p fcaim libertate dseq
 merat & aduitā pficiat sempitna
 p. *oro mod. ioh̄ mod. & simla*

In dedicatione ecclie ad uespas s̄. p. a.

Quā metuend' ē lac' uite uere n̄ ē
 hie aliud nisi doni dei et porta celi.
A. Tu dñe uniuersorū q̄ nullā ha
 bes i digneimā uoluntē repli tuū fieri
 in nobis cōserua domū istā i macu
 lata i etnū. **A.** Sup muros tuos ihe

rufalē cōstitui custodes tota die et tota
nocte n̄ taceb̄t laudare nom̄ dñi. **A.**

Muro tuo ī expugnabili arcūcige
nos dñe et armis tue potētie nos
semper deus noster. **Capitulu.**

Vidi ciuitatē sanctam ierlm
nouam descendente de celo
ad eo paratam tamqm̄ sponsam
ornatam muro suo. **R.** Terribil̄
ē loc̄. **ym̄.** **Xp̄e** cunctoz dñator
alme. **V.** Dom̄ mea. Dom̄ oꝝnis
uocabit̄. **Ad maḡ.** Pax etua ab e
tuo patre huic domui par p̄lym̄
uerbū pax sit pax huic domui pa
cē p̄uis cōsolator huic p̄ter do

Dñs qui uis̄ **Col.** **Im̄** aeva.
uilit̄ omnia cōrtes. et ta
men p̄salute genens humani

signa tue potentie uisibilit' ostendis.
 templū hoc potentia tue i habita
 fons illius. ut omis qui huc de
 p̄catori cōueniūt. ex quocumq; tri
 bulatōe ad te clamauerint cōso
 latōis tue beneficia cōsequuntur.

Ds qui nob p̄ **Sp** dñm
 singulos hui' sc̄i templi tui
 cōsecratōis repas die. et lacris
 miseris replemas i columnes ex
 aucti p̄ces ppli tui. et p̄sta ut q̄s
 quis hoc templū beneficia petitu
 rus in greditur. cuncta se impe
 trasse letet. **In uitator** Exulte
 in dño regi sumo. Qui suū sanctifi
 catur tabnaculū. **V**enite exul.

Xp̄ cunctoy dominator alme.
In i y a. Tollite portas principes

uas & eleuamini porte etnales. Dñi
 ē rra. **A.** In trobo ad altate dei ad
 dñm qui iustificat in iuuentute mea.
P. Judica me ds et discene. **A.** Sanc
 tificauit dñs tabnaculu suu. **Oms**
 gentes. **A.** Edificauit moyses alta
 re dño deo. **P.** Magu do. **A.** Er
 in do i dñm & lapis iste uocabit toni
 dei. **P.** Oms gentes. **A.** Non ē hic ah
 ud nisi toni dei et porta celi. **Te**
 decet ymu. **V.** Fundata ē toni do
 mini. **Sup** iuce motu. **Suo**
Q uocentiscuq. **Sā angliam e.**
S fratres kmu altaris uel re
 pli festiuitate colm. si diligenti
 ac fideliter attendim et iuste ac
 sancte unum. quicquid i manu
 factis replis agr totu in nobis

generale edificatio
 in mentis est ille
 est in sciu est qd
 in plectisqua co
 hie pte. **Quib**
 rami di merum
Q uamert fac
 amens et dectate
 facta ē lecta mag
 in ymus et cofed
 lant dñm. **Et** fac
Q uatu polim
 unono dei la
 replis suo ipe ē n
 reuatur. **Q** uo
 manetans ostend
 in cordis nri et
 unly replat. **cl**

spiritale edificatioe complet. Ho
 eni meum est ille qui ait. Templu
 eni dei sciu est qd edit nos. Et ter
 ru. Nescis quia corpa nra templu
 sut spc sci. Quibz meritis nisi p
 gram di meruit fieri replu di.

R. O maueri facie repli coronis
 aureis et dedicaueri altare dno. Et
 facta e leticia magna i pplo. aeva.
 In ymnis et cofessionibz benedic
 unt dnm. Et facta e.

Quanti possim frs lum. cu ad
 uitio dei laborem. ne ds in
 replis suo hoc e in nobis ipis in
 ueniat. qd oculos sue in ueniat
 mansuetans offendat. sed habitacu
 lu cordis nri euacuet iners. et u
 tilitz repleat. claudat diabolo.

apert' ap'p. **R.** In ymnis et cōfessio-
nibus benedicebant dñm. Qui magna
fecit i' isrl. et uictoria dedit illis dñs
omn'p' aevia aevia. **V.** Ornauerunt fa-
ciem repli coronis aureis et dedicaue-
runt altare dño. Qui magni.

Ita laborem tu nobis bonorum opum
et laetitiam regni caelestis aper-
ire possimus. Sicut malis opibus
quibusdam seris ac uentibus in-
te nobis ianua claudit, ita absque
dubio bonis opibus aperit. **S.** Super
muros tuos iherusalem constitui custodes.
Tota die et nocte non tacebit lauda-
re nomen dñi. **V.** Qui reminisceris
mihi dñi ne taceas et ne desis silen-

Et idolum. **III.** **S.** Tu es. Tota
die quisque te consideret et scien-

nā suā. et quando se aliquo crimi
 ne vulneratū eē cognouit. prius
 orōibz. ieiunijs uel elemosinis
 mudeat mūdare. cōscentiā suā. et
 sic eucharistiā p̄sumat accipe. **B.**
Terribil' ē loc' iste n̄ ē hic aliud in
 si dom' dei et porta cel'. Vere et e
 in dō' ē in loco isto et ego nesciū.
 deua. **S.** Cūq' euigilasset iacob
 asomipno ait. Vere dō'. **D**ona
 pat'. Vere **I**n sabb. **H.** uidit iacob
 scalam summas ei celos tangelur
 et descendentes anglos et dix' ne
 re loc' iste sanctus ē. **Q**m dilecta.
Aster iacob lapidē i titulū fun
 dens oleū desup. **F**undamta.
A Templū dñi san' ē. Si cultū ē. Si
 edificatō ē. **D**ñe ds salu. **Q**ui

habitat i aditorio altissimi i iunctioe
di celi comorabit. **P.** Qui habitat,
A. Benedicta gla domini de loco suo ac
via. **P.** Lament. **A.** Tu cingilasset
iacob asommo ait vere do e in loco
isto. **P.** Dns regnauit. **S.** Domu
na dne decet sanctitudo. In longitu
dine dierum. **V.** **S.** Ignoscens
un quisq; reatu suu ipe se aduino
altari subdurerit. cito ad in dul
gentiam diuine misericordie pueni
et. quia sic qui se exaltat humili
abitur. na ecortio qui se humili
at exaltabit. **V.** Vidi porta ciui
tatis ad orientem posita et aploz noia
et agni sup ea scripta. Et sup muros
ei angloz custodia aevia. **V.** Vidi
scam crumate ierlm descendente de

celo ornata tāqm̄ sponsam̄ uirō suo.

Qui enim sicut dixi. **E**t sup.
agnoscens reatu suū ip̄e se hu-
milit̄ ab altari ecclie peīclatio-
ne remouere uoluit. ab eterno illo
et celesti cōmūio exōmunicari pe-
nit̄ n̄ timebit. **D**ū enim iacob
de terra sua uidit gl̄iam dei et ait. **Q**uī
terribilis ē locus iste n̄ ē aliud nisi
dom̄i dei et porta celi. aera. **P**ere-
dō ē ī loco isto et ego nesciebam. **Q**uī

Rogo uos fratres diligenter atē-
dite. **S**i ad infam̄i cūāciq; porē-
tis hominis nemo p̄sumit cū uesti-
bus cōscillis et inquinatis accede-
re. quanto magis acōmūio et
in regis. id ē ab altari dei debet se
im̄quisq; in iudic. nel odij uene

no percussus. iracundie furore replet. cum
reuerentia et humilitate subdere.
propter illud quod scriptum est. **E**rit in do-
mum dei et lapis iste quem ceteri in trullum
uocabunt domus dei et deumibus que de-
deris in. Decimas et hostias pacificas
offeram tibi. **A**qua. **S**i dominus deus meus
fuerit mecum in una ista per quam ego am-
bulo et custodient me. Decimas.
Ade pul recedant fratres tui.
Et tu offeres munus tuum. et
reuerentiam. amice quomodo hinc in trullum
non habes uestrem inuptiam. **D**omi-
nus domus domini omnium uocabitur dicit dominus. In
ca omnis qui petit accepit. et qui quod
ritu inuenit et pullantia aperiet. **A**e-
ua. **H**ec est domus domini firmata edi-
ficata bene fundata est super firmam per-

tram. In ea om̄s. **Ad cō. a** Fundam̄
 ta tēpli hui' sapia sua fundavit d̄s. ī
 quo dñm̄ celi collaudant angeli si irru
 ant uenti. et fluant flumina n̄ pos
 sunt illd̄ mouere unqm̄ fundatum
 em̄ est sup̄ petram. **Letat̄ sū.**

Nisi domus edificauerit. **L**auda
 uerim. **v.** Beati qui habitāt ī domo
 tua dñe. In secula seculoy lauda

būit te. Zacho. 9. ex augustin. s. math.

In illo tempe. Dñe ille discipulis.
 sius. Non ē arbor bona q̄ facit fruc
 tus malos. neq̄ arbor mala facies
 fructū bonū. Et reliq̄. **Omnia lec
 tionis eisd̄. Be. augustini epi.**

Quia ppicia diuinitate fr̄es hūm̄.
 sollemn̄ia dedicatōnis eccle
 celebrant̄ debent̄ cōgrue sollemn̄i

tati quā columi. ut sic ornatis studio
sius eidē ecclie celebrari debent cō
grue sollempnitati quā columi. ut sic or
natis studiosi eidē ecclie partibz
pluribz accensis luminariibz. amph
ficato numero lectionū. ad dita
psalmoz. melodia. lectis ex more
ingilijs nocte trāscant. ita etiā
penetrata cordū no. stroy semp
necessarijs opm bonoz decorē or
natibz semp in nobis flāma dmi
ne pariter. et fraternē caritatis an
gescat. semp in sanctuario pectoris
nrī celestium memoria pceptoz
ewangelice lectionis dulcedo sanc
ta resonet. **R.** Exaudisti dñe oō
nē serm tuū ut edificatē templum
norum tuō. Benedic et sanctifica

no comū itā in sempiternū Ds isrl. aeva

aeva. **V** Domine qui custodis pac
tum et mīam seruis tuis qui am
bulant corā te in toto corde suo.

Hij sunt fructus **B**enedic et c.
tus bone arboris hic boni
thesaurus cordis. Hec fundamē
ta sapientis architecti. que nob
hodierna sancti ewangelij lec
tio cōmendar. ū nos formā solū
modo. sed uirtutē poti' habere
pietatis. Quod etiam mystica
ueteris i strum hystoria dilige
ter in sinuat. quando uel moy
ses tabnaculū uel templū dñi
salomon in ripū scē ecclesie
condidit. **R** Domine si cōsilius fu
erit ppls tuis orauerit ad sanctua

222
rū tuū. Tu exaudies in celo et li-
bera eos de manibz in minor corū
aevia. **¶** Si peccauerit in te ppls
tuus et cōfusus egerit penitētia ue
mensq; orauerit in loco isto. Tu ex-
Tuaq; domus firmiter
fundata eē refert. tabernacu-
lū quidē quia cōpactos de tabulis
habebat parietes. sup bases argē-
teas. tēpli aut sup lapides quadros
suppositos. Ligna quoy erāt in-
putribilia. equibz. et tabernacu-
lū omne factum. et tēpli in mis-
ornatū ac de sup tectū fulgebat.
¶ Audi dñe ymnū et orōne quā
seruus tuus orat coram te hodie
ut sint oculi tui aperti et aures tue
in reme. Sup domū istā die ac

nocte. aevia. **V.** Respice dñe de
sanctuario tuo et de excelso celoz
habitrado. Sup domū.

Purum etiam de thesauro bo
rum. optimū pferelat. de
quo tabernaculi parietes i tus ac
fors uestra. et repli n̄ tantū pa
rietes. uerū etiā laquearia.
tra. les. ostra. poltes et
paurimenta etiam co opta. sed et
uasa uel utensilia domus utriusq;
cuncta pene aurea neq; hec nisi de
auro purissimo fieri licebat. **R.**
Beata uere mater ecclia qm̄ sic lo
noz diuine dignatōnis illuminat
qm̄ uictoriosoz glōsiaz martirū sā
gus exornat. Qm̄ in uolūte co
fessionis candida i durt uirginitas.
V. Florib; ei nec rose nec lilia.

desunt. Sup domū. Te deum lau
dam. Te decet laus. **CD** S qui
nobis p̄singlos annos. **In laud. a.**
Domū tuam dñe decet sanctitudo
i longitudine dierū. **Cap. Q**uid a
tutatem sanctā. **B.** Hec est domū
m. Firmit' edificata. Bene funda
ta ē sup firmā petram. Fir
mit' edificata. **Hic locus** uēpe
B. Domū mea. Domū oīum. uoca
bit'. **ad ba. a.** Esay surgens iacob
erigebat lapidē i titulū fundens ole
ū de sup uotū uenit dño uere lo
cus iste sanctus est et ego nescie
bam. **D**S qui nob p̄singū
los annos. **ad. a.** Hec est domū
dñi firmit' edificata bene fundata
est sup firmā petm. **Cap. Q**uid

ad. a. Hec est domū dñi firmit' edificata bene fundata est sup firmā petm. **Cap. Q**uid

curatē sanctā. **¶** Fundata ē domus
 dñi. **Sup** iuncē montū. **D**ñs q̄
 nob̄. et c. **vi.** . **ā.** Lapidēs p̄ciosi
 om̄s murū tui et turres ierlm̄ ge
 minis edificabūt. **Cap.** **A**uctum no
 cē magnā de throno dicēte ecce ta
 bernaculū dei cū hominibz; et ha
 bitabit cū illis. et ip̄s p̄pls ei' erit
 et ip̄s d̄s cū eis erit eorū deus. **v.**
 Domū tuā dñe decet sanctitudo. In
 longitudine dierū. **Q**uesimus
 omnipotens d̄s ut in hoc loco nomi
 ni tuo dedicato cunctis p̄tētibz; au
 res tue p̄tatis accomodes. **p.**
ix. **¶** Bene fundata ē domus dñi sup̄
 firmā p̄tū. **Cap.** **S**ustulit me an
 gelus in montē magnā et altū

et ostendit in ciuitate sancta ieru
salem descendente de celo. habete
claritate dei. *v.* Beati q̄ habitat i
co. r. dne. In secula seculor lau. re.
DS q̄ de unius et electis lapidi
bus eternū maiestati tue coedis
habituaculū. auxiliare pplo tuo siq̄
plicanti. ut qd̄ ecclia tua corpora
libz p̄ficiat spacijs spiritalibz am
plificet̄ augmentis. *p̄ Ad v̄. h̄. a.*
*V*idit iacob scala. *v.* *E*ter̄ iacob. *v.*
Templū dñi. *v.* *I*n euangl. *cap.* *U*idi
ciuitatē. *v.* *D*omū tuā dne. decet
sanctitudo. *v.* *I*n longitudine dierū
dierū. decet. sanctitudo. *I*n longi
tudine. *v.* *p̄* cunctoz. *D*omi
mea. *D*omi oꝝoms uocabit̄. *Ad. 9. 2.*
*S*achse festmans descende q̄a ho

